

**МОТИВАЦІЯ СТУДЕНТІВ ДО ЗАНЯТЬ
ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ
ТА СПОРТОМ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ПРИКЛАДІ
СУМСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Салатенко Іван Олександрович

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Сумський національний аграрний університет
(Суми, Україна)

**MOTIVATION OF STUDENTS TO ACTIVATE PHYSICAL CULTURE AND
SPORTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS USING THE
EXAMPLE OF SUMY NATIONAL AGRARIAN UNIVERSITY**

Salatenko Ivan Oleksandrovych

Candidate of Sciences in Physical Education and Sports,
Associate Professor
Sumy National Agrarian University
ORCID.ORG/0000-0002-4762-633X
(Sumy, Ukraine)

Анотація. Показано інтереси та мотиви студентів Сумського національного аграрного університету до занять фізичною культурою та спортом. Встановлено, що одним із вагомих шляхів підвищення інтересу до занять фізичною культурою та спортом у даного контингенту можна вважати – створення та впровадження у навчальний процес нових програм з використанням популярних видів спорту.

Ключові слова: студенти, фізичне виховання, мотивація, професійно-прикладна фізична підготовка.

Annotation. The interests and motives of students of Sumy National Agrarian University for physical education and sports are shown. It was established that one of the important ways to increase interest in physical education and sports among this contingent can be considered the creation and implementation of new programs using popular sports in the educational process.

Keywords: students, physical education, motivation, professional and applied physical training

Постановка проблеми. Сучасні соціально-економічні умови вимагають від молодого фахівця наявність у нього практично всіх професійно значимих якостей вже відразу ж після закінчення відповідного навчального закладу, інакше він ризикує не витримати конкуренції з іншими фахівцями, серйозно уповільнити своє професійне зростання і кар'єру, і відповідно, обмежити свій фінансово-матеріальний дохід зі всіма витікаючими наслідками. Практично у всіх видах виробничої діяльності людини фізичні якості займають самі провідні місця (Л. Б. Андрющенко, 2004; М. Я. Віленський, 2001 та ін.).

Для формування і виховання цінностей особистої фізичної культури студентів необхідні відповідні умови організації процесу фізичного виховання і визначення його значимого іміджу та статусу у суспільстві. Проте науковці відзначають украй низький рейтинг цінностей фізичної культури в сучасному суспільстві [4].

Наявність проблеми професійної підготовки майбутніх спеціалістів залишається важливою й актуальною і сьогодні. Тому, професійно – прикладна фізична підготовка (ППФП) потребує дієвого підходу та вдосконалення процесу, що є одною зі складових професійної майстерності людини [3, 5, 6].

Вміле використання ППФП викладачами з фізичного виховання у закладах вищої освіти дозволяє значно підвищити рівень фізичного розвитку, та якісно підвищити підготовку висококваліфікованих спеціалістів [2].

Проблема професійно-прикладної фізичної підготовки студентів завжди цікавила науковців. Багаторічні наукові розробки основи ППФП майбутніх фахівців різних спеціальностей показані в роботах (Р. Т. Раєвський, 1985; С. Халайджі, 2006; Ю. О. Остапенко, 2013). Як вважають науковці (В. Гумен, 2005; А. І. Драчук, О. С. Куц, 2001;) вдосконалення ППФП можна здійснювати з використанням різних засобів: легкої атлетики, спортивних ігор, аеробіки та експериментально підтверджено ефективність таких навчальних програм фізичного виховання.

Останнім часом багато дослідників зверталися до теми формування інтересу студентів до процесу фізичного виховання і підвищення ефективності фізкультурно-оздоровчих занять. Запропоновані підходи сьогодення щодо організації занять з фізичного виховання студентів, орієнтовані на формування валеологічних цінностей на базі використання адекватних засобів і методів фізичної культури (А. І. Драчук, 2001; С. М. Канішевський, 2008).

Розроблена структурно-функціональна модель теоретико-методичного забезпечення фізичного виховання студентів закладів вищої освіти (В. Є. Білогур, 2002).

Фахівцями продовжується вивчення дефіциту рухової активності студентів. Низький рівень їх фізичної підготовленості й фізичного здоров'я, свідчить про відсутність педагогічних умов реалізації потребово-мотиваційного підходу до організації фізичного виховання у ЗВО (С. В. Королінська, 2007). Шляхом вивчення наукової літератури, яка розкриває різні підходи до формування мотивації до рухової активності і досвіду роботи закладів вищої освіти у цьому напрямку, виявлено протиріччя між науково-обґрунтованою необхідністю забезпечення процесу формування мотивації студентів під час занять з фізичного виховання, з одного боку, і недостатньо приділеною увагою цього питання, з іншого. Дане протиріччя обумовило необхідність вирішення наукового завдання з формування мотивації студентів до рухової активності у процесі фізичного виховання.

Мета роботи. Визначити мотиви та інтереси студентів Сумського національного аграрного університету до занять фізичною культурою та спортом, запропонувати шляхи вирішення даної проблеми.

Результати досліджень. Наукова література (Т. Ю. Круцевич, 1999; О. С. Куц, 2001; В. В. Романенко, 2005) підтверджує, що однієї з основних причин, які впливають на стан здоров'я молоді є – спосіб життя, в якому велику роль відіграє дефіцит рухової активності. Метою фізичного виховання, як учбової дисципліни у закладі вищої освіти є не лише вирішення освітніх, виховних і оздоровчих завдань, а й формування ціннісного відношення до

власного здоров'я, здорового способу життя та інтересу до рухової активності у всіх різноманітних формах і видах її прояву.

Відвідування занять з фізичного виховання студентами можуть сприйматися з різних позицій, орієнтуючись на їх відношення до цього предмету необхідно, певною мірою, удосконалювати сам процес фізичного виховання.

Очікування позитивних зміни відношення студентів до занять фізичною культурою та спортом полягає в усуненні розузгодження між завданнями фізичного виховання і індивідуальною орієнтацією, між суб'єктивно необхідними умовами і реально існуючими можливостями. Для цього необхідно або усунути причини, що заважають займатися, або змінити орієнтацію або суб'єктивний образ умов її реалізації.

Нами було проведено соціологічне дослідження для визначення інтересів до занять з фізичного виховання у якому прийняли участь 156 студентів Сумського національного аграрного університету, які навчаються на I-III курсі.

Анкетування показало, що заняття з фізичного виховання без особливого бажання відвідує 45,5 % опитаних нами, 36, 4 % студентів – позитивно ставляться до предмету «фізичне виховання», так як 18, 1 % не бажають займатися фізичною культурою та спортом і такого роду заняття їм взагалі не подобаються (рис. 1).

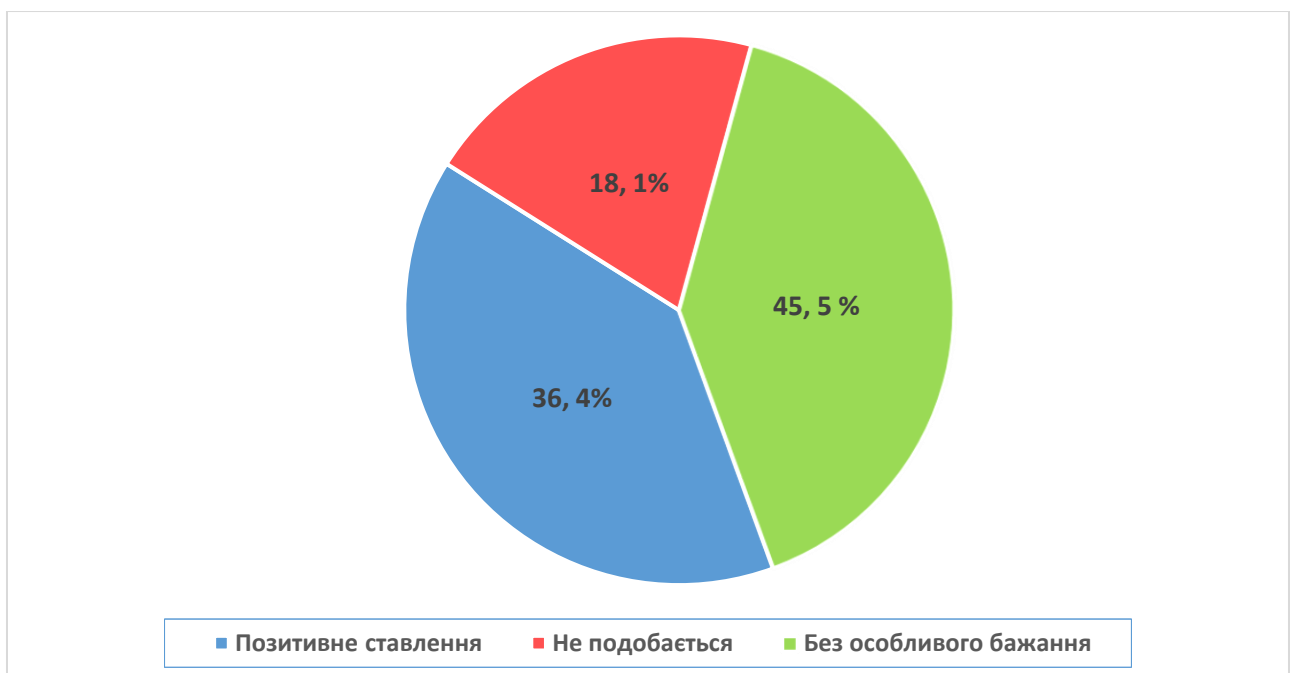

Рис. 1. Відношення студентів до занять з фізичного виховання (n=156).

Дослідження дало змогу з'ясувати, що саме подобається студентам під час занять з фізичного виховання. Отримано дані, що основними факторами, які визначають інтерес до занять з фізичного виховання у Сумському національному аграрному університеті є: емоційність занять, наявність цікавих вправ – 32,8%, заняття поліпшують фізичну підготовленість – 25,0 %, різноманітність учбового матеріалу – 18,9 %, чітка, гарна організація заняття – 15,1 %, насичене навантаження – 5,2 % (рис. 2).

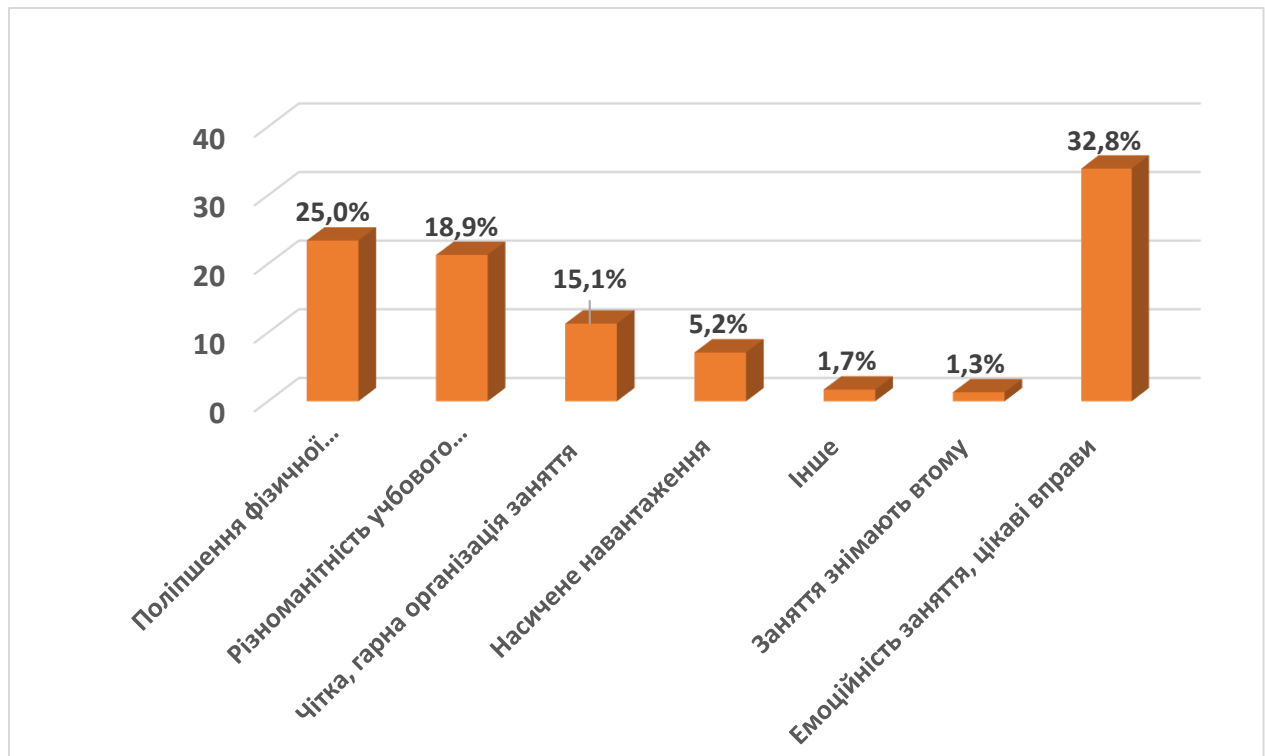

Рис. 2. Структура факторів які визначають характеризують інтереси студентів Сумського національного аграрного університету до занять з фізичного виховання (n = 156).

Порівняльний аналіз спортивних інтересів студентів Сумського національного аграрного університету свідчить, що можна виділити ті види спорту, які користуються найбільшою популярністю. Анкетування показало, що студенти у більшості хотіли б організовано займатися спортивними іграми, в цьому зацікавлено – 35,2 % опитаних. Популярними видами рухової активності серед студентів також є різні види фітнесу, на що вказує 24,4 % опитаних та легкою атлетикою – 10,8 % опитаних. Решту у відсотках обрали інші види рухової активності до яких увійшли більше ніж 16 різних видів спорту.

Висновки

1. Таким чином нами визначено, що інтерес до занять фізичним вихованням можна підвищити, якщо в якості засобів використовувати ті види рухової активності, які користуються більшою популярністю у студентів.
2. Тому, дослідження дає розуміння необхідності пошуку оптимальних шляхів стимулювання фізичного самовиховання, формування соціально значущих мотивів цієї діяльності. Ефективним шляхом проведення навчальних занять може стати створення нових програм з використанням популярних видів спорту у нашому випадку це можуть стати ігрові види.

Список використаної літератури

1. Вояков Л. В. Спортивний стиль життя у формуванні особистості дітей і молоді України // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету, 2008. – Т. 1. – Вип. 55. Чернігів. – С. 175-183.
2. Железняк Ю.Д. Педагогические принципы формирования программ по физической культуре учащейся молодежи / Ю.Д. Железняк и др. // Теория и практика физической культуры. – 1989. – № 8. – С. 24 – 26.
3. Дубинська О. Я. Удосконалення засобів професійно-прикладної фізичної підготовки для студентів економічних спеціальностей / О. Я. Дубинська, І. О. Салатенко // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту різних груп населення : матеріали XIV всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених. – Суми, 2014. – Т. 1. – С. 67–72.
4. Марченко О. Ю. Вплив спеціально організованої рухової активності на формування цінностей індивідуальної фізичної культури студентів // Педагогіка, псих-я та мед.-біол. пробл. ФВ і С. №9. – С. 57-63.
5. Маляр Є. І. Розвиток професійно-важливих якостей студентів спеціальності «Опадаткування» засобами футболу : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. вих : спец. 24.00.02 / Є. І. Маляр. – Львів, 2008. – 22 с.
6. Пилипей Л. П. Фізичне виховання студентів ВНЗ (програмування, моделювання, технології) : підручник для фахівців з фізичного виховання

та студентів ВНЗ / Л. П. Пилипей. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. – 135 с.